

Udskriftsdato: 21. december 2025

2021/1 BTL 174 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om kommunal indsats for unge under 25 år, lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet og lov om kommunale internationale grundskoler (Fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen m.v.)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om kommunal indsats for unge under 25 år, lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet og lov om kommunale internationale grundskoler

(Fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen m.v.)

[af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)]

1. Ændringsforslag

Børne- og undervisningsministeren har stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Alternativet, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget mener, at en ny og bedre udformning af nationale test med obligatoriske test i dansk og matematik og frivillige test i en række andre fag vil være til gavn for både lærere og elever og forbedre såvel den pædagogiske som den styringsmæssige anvendelse af de nationale test. Venstre glæder sig over den politiske aftale indgået tilbage i efteråret 2021 om nationale test og den opbakning, aftalen har fra alle skolens aktører. Venstre ser aftalen som et stabilt og godt grundlag for fremtidens evaluerings- og bedømmelseskultur i den danske folkeskole. Både afskaffelsen af begrebet ikkeparat som ændres til i stedet at pege på og anvise, hvad den enkelte elev er parat til, og afskaffelsen af bureaukrati omkring elevplaner og kvalitetsplaner m.m. har været vigtig for Venstre som en del af aftalen.

Det er vigtigt, at testene bliver mere gennemsigtige, ensartede og pædagogisk anvendelige, og det har også været helt centralt for Venstre, at der med aftalen sikres en øget indsats for aktivt at opspore ordblindhed samt fokus på højt begavede elever og adgang til screening og testning, så alle elever ses og oplever faglige udfordringer, der matcher deres niveau. Venstre anser det for grundlæggende, at folkeskolen skal løfte og udfordre alle elever fagligt.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af børne- og undervisningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om kommunal indsats for unge under 25 år og forskellige andre love

(Fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen m.v.)«.

[Korrektion af lovforslagets titel]

Til § 1

2) I det under *nr. 1* foreslåede § 3 b, *stk. 1*, ændres »Elever, hvis forældre er ordblinde,« til: »Elever med en ordblind forælder«.

[Præcisering af, at der skal gennemføres risikotest for ordblindhed, hvis eleven har en forælder med ordblindhed]

3) *Nr. 2* affattes således:

»2. § 3 b affattes således:

»§ 3 b. Elever skal screenes for læsevanskeligheder på 1. klassetrin ved brug af det klassebaserede screeningsværktøj, som Børne- og Undervisningsministeriet stiller til rådighed.

Stk. 2. Elever, der viser tegn på specifikke læsevanskeligheder, skal af skolens leder tilbydes en risikotest for ordblindhed senest på 1. klassetrin. Elever med en ordblind forælder skal tilbydes en risikotest for ordblindhed, medmindre skolens leder efter samråd med elevens forældre, jf. § 54, vurderer, at der ikke er behov herfor. Risikotesten skal gennemføres ved anvendelse af den risikotest for ordblindhed, som Børne- og Undervisningsministeriet stiller til rådighed.

Stk. 3. Forældre har én gang på 1. klassetrin krav på, at der foretages en risikotest for ordblindhed af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager risikotesten for ordblindhed efter forældrenes anmodning.

Stk. 4. Til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Stk. 5. Forældre har én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager ordblindetesten efter forældrenes anmodning.««

[Lovteknisk rettelse, så den foreslåede bestemmelse tager udgangspunkt i gældende ret frem for i § 3 b, som den vil se ud efter ikrafttrædelsen af § 1, nr. 1, og sproglig rettelse i det foreslåede stk. 1]

4) I *nr. 4* udgår »og § 55 c, 1. pkt.,«.

[Lovteknisk rettelse som følge af ændring i nr. 6, hvor lovhenvisning rettes]

5) I den under *nr. 12* foreslåede § 13 b udgår i *stk. 3, 2. pkt.*, »efter 1. pkt.«.

[Lovteknisk ændring]

6) Efter nr. 22 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 55 c, 1. pkt., ændres »testene, jf. § 13, stk. 3« til: »testene og øvrige redskaber, jf. kapitel 2«, og i 2. pkt. indsættes efter »test«: »og øvrige redskaber efter 1. pkt.««

[Mulighed for at stille risikotest for ordblindhed, screeningsværktøj for læsevanskeligheder, screening af højt begavede og sprogvurderingsredskab til rådighed for frie skoler m.v.]

Ny paragraf

7) Efter § 4 indsættes:

»§ 01

I lov nr. 691 af 24. maj 2022 om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 13, stk. 3« til: »§ 13 a, stk. 1 og 2«.

2. I § 9, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 13, stk. 1, 2. pkt., § 13 a, stk. 1 og 2« til: »§ 13, stk. 1, 2.-4. pkt., § 13 a, stk. 4 og 5«.

3. I § 24 tilføjes efter »§ 14«: », efter reglerne i folkeskolelovens § 40 a«.

[Konsekvensrettelse af henvisninger til regler om obligatoriske test og om skoleudviklingssamtaler]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslag nr. 7 foreslås tilføjet en yderligere paragraf i lovforslaget, hvorfor opregningen af love, der foreslås ændret, skal tilrettes i titlen. Idet der foreslås mere end fire til fem love ændret, foreslås titlen alene at omfatte de to vigtigste love med tilføjelse af »og forskellige andre love«. Der foreslås ikke foretaget ændringer i undertitlen.

Til nr. 2

Med den foreslåede ændring af bestemmelsens ordlyd tydeliggøres det, at der ikke er krav om, at begge elevens forældre skal være ordblinde, før skolelederen skal tage initiativ til at tilbyde risikotesten for ordblindhed, selv om skolelederen ikke umiddelbart vurderer, at eleven har specifikke læsevanskeligheder. Det vil være tilstrækkeligt, at en af barnets forældre er ordblind. Der vil ikke være krav om dokumentation for, at forælderen er ordblind.

Til nr. 3

Efter den gældende folkeskolelovs § 3 b, stk. 1, skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Efter den gældende folkeskolelovs § 3 b, stk. 2, har forældre én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager ordblindetesten efter forældrenes anmodning.

Det foreslås, at der i folkeskolelovens § 3 b indsættes som nyt stk. 1, at elever skal screenes for læsevanskeligheder på 1. klassetrin ved brug af det klassebaserede screeningsværktøj, som Børne- og Undervisningsministeriet stiller til rådighed.

Ændringen foreslås at træde i kraft den 1. august 2025, jf. lovforslagets § 5, stk. 4, der bliver § 6, stk. 4, jf. ændringsforslagets nr. 07.

Med den foreslåede bestemmelse vil alle elever i 1. klasse som udgangspunkt skulle screenes for læsevanskeligheder, hvilket vil kunne medvirke til at sikre, at skolerne tidligt opdager de elever, der har

læsevanskeligheder, med henblik på at tilbyde yderligere udredning eller støtte, herunder risikotesten for ordblindhed, jf. de foreslåede bestemmelser i stk. 2 og 3.

Forslaget medfører, at skolerne vil skulle anvende det klassebaserede screeningsværktøj, som Børne- og Undervisningsministeriet stiller til rådighed, herunder i form af it-understøttelse. Screeningen vil skulle gennemføres af hele klassen på én gang i løbet af 1. klasse.

Det bemærkes, at den sproglige rettelse består i, at »udvikler« ændres til »stiller til rådighed«.

Det foreslås endvidere, at det i lovens § 3 b indsættes som stk. 2, at elever, der viser tegn på specifikke læsevanskeligheder af skolens leder skal tilbydes en risikotest for ordblindhed senest på 1. klassetrin til. Elever med en ordblind forælder skal tilbydes risikotesten for ordblindhed, medmindre skolens leder efter samråd med elevens forældre vurderer, at der ikke er behov herfor. Risikotesten skal gennemføres ved anvendelse af den risikotest for ordblindhed, som Børne- og Undervisningsministeriet stiller til rådighed.

Den foreslåede bestemmelse er enslydende med den bestemmelse i § 3 b, stk. 1, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 1, og som vil træde i kraft den 1. august 2022. Den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, vil således træde i stedet for den enslydende bestemmelse, når ændringerne i nr. 2 træder i kraft den 1. august 2025, jf. lovforslagets § 5, stk. 4, der bliver § 6, stk. 4, jf. ændringsforslagets nr. 07.

Med den foreslåede bestemmelse vil elever med specifikke læsevanskeligheder få mulighed for at gennemføre risikotesten for ordblindhed senest på 1. klassetrin, hvilket vil skabe grundlag for, at disse elever får den rette indsats efter de gældende regler i folkeskoleloven for tilrettelæggelse af undervisningen, herunder med fokus på undervisningsdifferentiering, valg af undervisningsmaterialer, brug af holddannelse m.v.

Forslaget medfører, at skolerne er ansvarlige for at teste de relevante elever, som viser tegn på specifikke læsevanskeligheder. Ved elever med »specifikke læsevanskeligheder« forstås elever, der har afkodningsvanskeligheder, som kan skyldes ordblindhed.

Forslaget medfører endvidere, at skolerne vil skulle anvende en bestemt test, dvs. risikotesten for ordblindhed, som udarbejdes af Børne- og Undervisningsministeriet.

Med forslaget kan skolerne tilbyde risikotesten for ordblindhed for elever med en ordblind forælder, selv om skolerne ikke umiddelbart vurderer, at eleven har specifikke læsevanskeligheder. Der vil ikke være krav om dokumentation for, at forældrene er ordblinde.

Det foreslås også, at det indsættes i lovens § 3 b som stk. 3, at forældre én gang på 1. klassetrin har krav på, at der foretages en risikotest for ordblindhed af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager risikotesten for ordblindhed efter forældrenes anmodning.

Den foreslåede bestemmelse er enslydende med den bestemmelse i § 3 b, stk. 2, som foreslås indsat med lovforslagets § 1, nr. 1, og som vil træde i kraft den 1. august 2022. Den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, vil således træde i stedet for den enslydende bestemmelse, når ændringerne i nr. 2 træder i kraft den 1. august 2025, jf. lovforslagets § 5, stk. 4, der bliver § 6, stk. 4, jf. ændringsforslagets nr. 07.

Med den foreslåede bestemmelse får forældrene et retskrav på at få deres barn testet med risikotesten for ordblindhed senest i 1. klasse uanset skolens vurdering af barnets læsefærdigheder.

De foreslåede bestemmelser i stk. 4 og 5 er den gældende lovs § 3 b, stk. 1 og 2, som rykker ned som stk. 4 og 5.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, at henvisningen i § 55 c, 1. pkt., ændres, således at henvisningen til § 13, stk. 3, ændres til § 13 a. Forslaget er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1,

nr. 8 og 10, hvorefter den gældende folkeskolelovs § 13, stk. 3 og 4, foreslås ophævet og overført med relevante ændringer til folkeskolelovens § 13 a.

Det foreslås, at ændringen i § 55 c, 1. pkt., udgår som følge af forslag til nr. 06, hvorefter henvisningen til § 13, stk. 3, ændres til en henvisning til kapitel 2.

Til nr. 5

Det fremgår af den foreslåede § 13 b, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 12, at meddelelsesbogen på 7., 8. og 9. klassetrin ud over de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger skal indeholde oplysninger om elevernes overvejelser om uddannelse og de faglige krav til uddannelsen. Meddelelsesbogen skal tillige indeholde oplysninger om eventuelle særlige målrettede skole- og vejledningsindsatser, der måtte være igangsat efter 1. pkt.

Det foreslås, at »efter 1. pkt.« udgår af den foreslåede § 13 b, stk. 3, 2. pkt. Meddelelsesbogen skal indeholde oplysninger om de eventuelle særlige målrettede skole- og vejledningsindsatser, der måtte være igangsat i forlængelse af eller i forbindelse med dialogen mellem skole og hjem om elevens overvejelser om uddannelse m.v. Som bestemmelsen er formuleret, kan den læses således, at de eventuelle særlige målrettede skole- og vejledningsindsatser, der måtte være igangsat, sker efter reglerne i 1. pkt., hvilket ikke er hensigten. Det er således tale om en lovteknisk rettelse.

Til nr. 6

Det fremgår allerede af lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.2.3 og 3.3.3, at screenin-gstesten for læsevanskeligheder, risikotesten for ordblindhed, det nationale sprogvurderingsredskab og nationale tjeklister til brug for screening for høj begavelse også vil kunne stilles til rådighed for fri- og privatskoler, efterskoler, frie fagskoler, ungdomsskoler og kommunale internationale grundskoler.

Det foreslås, at der sikres særskilt hjemmel i folkeskoleloven til, at Børne- og Undervisningsministeriet kan stille de forskellige redskaber m.v. til rådighed for fri- og privatskoler, efterskoler, frie fagskoler, ungdomsskoler, kommunale internationale grundskoler og de nye særlige grundskoler.

Efter den gældende folkeskolelovs § 55 c kan børne- og undervisningsministeren tilbyde statsskoler, frie grundskoler, godkendte efterskoler, godkendte frie fagskoler eller ungdomsskoler at anvende testene, jf. lovens § 13, stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om afviklingen af test for disse skoler. 1. og 2. pkt. finder tillige anvendelse for skoler omfattet af lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine.

Det foreslås, at der ændres i § 55 c, 1. pkt., således at børne- og undervisningsministeren også kan tilbyde statsskoler, frie grundskoler, godkendte efterskoler, godkendte frie fagskoler eller ungdomsskoler at anvende øvrige redskaber efter kapitel 2 i lov om folkeskolen.

Ministeren vil kunne tilbyde de redskaber, der foreslås indført med de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 3 b som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, § 3 c som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og § 11, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 6, efter deres respektive ikrafttrædelsestidspunkter. Det drejer sig om risikotest for ordblindhed, der efter forslaget træder i kraft den 1. august 2022, screening af højt begavede ved anvendelse af tjeklister og det nationale sprogvurderingsredskab, som efter forslaget træder i kraft den 1. august 2024, og det klassebaserede screeningsværktøj for læsevanskeligheder, der efter forslaget træder i kraft den 1. august 2025.

Det vil være en forudsætning for at tilbyde disse redskaber, at Børne- og Undervisningsministeriet sikrer, at dette kan ske i overensstemmelse med konkurrenceretlige og statsstøtteretlige regler.

Det foreslås endvidere, at der ændres i § 55 c, 2. pkt., således at børne- og undervisningsministeren også kan fastsætte regler om afvikling af disse redskaber for disse skoler.

Med hjemmel i denne bestemmelse vil der bl.a. kunne fastsættes regler om tidspunktet for anvendelse af de ovennævnte redskaber.

Til nr. 7

Med lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, er der efter fremsættelsen af nærværende lovforslag vedtaget en ny skoleform, hvor en række bestemmelser i folkeskoleloven finder tilsvarende anvendelse. I den vedtagne lov er henvist til reglerne om obligatoriske test i folkeskoleloven og tilføjet regler om skoleudviklingssamtaler.

Det foreslås, at henvisningen i lovens § 9, stk. 2, 1. pkt., til reglerne om obligatoriske test i folkeskolelovens § 13, stk. 3, tilrettes i overensstemmelse med de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 8 og 10, således at der i stedet henvises til folkeskolelovens § 13 a, stk. 1 og 2. Dermed vil særlige grundskoler som udgangspunkt skulle afholde obligatoriske test i dansk, læsning og matematik i stedet for nationale test efter de hidtil gældende regler.

Det foreslås endvidere, at henvisningerne i lovens § 9, stk. 2, 2. pkt., til reglerne om obligatoriske test i folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2. pkt., og § 13 a, stk. 1 og 2, tilrettes i overensstemmelse med de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 7 og 10, således at der henvises til folkeskolelovens § 13, stk. 1, 2.-4. pkt., og § 13 a, stk. 4 og 5.

Det foreslås herudover, at der i lovens § 24 tilføjes en henvisning til bestemmelserne om skoleudviklingssamtaler i folkeskoleloven, således at sammenhængen mellem de to bestemmelser tydeliggøres.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. april 2022 og var til 1. behandling den 3. maj 2022. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og børne- og undervisningsministeren sendte den 7. februar 2022 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – bilag 93. Den 27. april 2022 sendte børne- og undervisningsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 5 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmål 1-3, og spørgsmål 4 og 5 forventes besvaret inden 2. behandling.

Anders Kronborg (S) fmd. Tanja Larsson (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Julie Skovsby (S)

Kasper Sand Kjær (S) Orla Hav (S) Charlotte Broman Mølbæk (SF) Ina Strøjer-Schmidt (SF)

Jan Bjergskov Larsen (SF) Lotte Rod (RV) Anne Sophie Callesen (RV) Marianne Jelved (RV)

Jakob Sølvhøj (EL) Pernille Skipper (EL) Susanne Zimmer (FG) Anni Matthiesen (V) Marie Bjerre (V)

Ellen Trane Nørby (V) Kenneth Mikkelsen (V) Marlene Ambo-Rasmussen (V) Stén Knuth (V) nfmd.

Marie Krarup (UFG) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Gitte Willumsen (KF)

Mai Mercado (KF) Mette Thiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstre- fløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Kristendemokraterne (KD)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Moderaterne (M)	1
Enhedslisten (EL)	13	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Sambandsflokkurin (SP)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	3	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	9